

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy órára	1 "	Egy órára	2 "

Felélős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Az ujkori Magyarország.

Debreczen, decz. 6.

Nemcsak közjogi állásunkról, de kulturális és gazdasági helyzetünkéről is sok pontban még mindig nem tiszta, vagy éppen helytelen fogalmak uralkodnak külföldön. Ez abból a sajtóságból, az idegen által nem egy könnyen érthető szerkezetből ered, melyet a monarchia újjászületése számára 1867 teremtett, és abból a körülményből, hogy Ausztria gazdasági túlsúlya természetesen hosszabb ideig tartott s mi csak lépésenkint voltunk képesek térnyerni.

Ha elszigetelten akaróánk maradni, akkor közönbös lehetne reánk nézve, hogy nem eléggé ismernek bennünket. Minthogy azonban minél élénkebb érintkezésben akarunk élni a külvilággal, érthető az az óhajásunk, hogy a külföldön minél szélesebb körökbe behatoljanak a helyes fogalmak állapotainkról és törekvéseinkről.

E szempontból tekintve igen szívesen üdvözölt s örvendetes műnek kell tartanunk Bertha Sándor Párisban élő hazánkfia La Hongrie Moderne című történelmi tanulmányát, mely megérdemli, hogy az egész magyar sajtó a legmelegebben propagálja, annyival inkább, mert a munka kitűnő s minden tekintetben megfelel céljának.

Bertha Sándor első sorban a francia közönséghez fordul ugyan, de előkelően kiállított, 360 oldalra terjedő, nagy nyolczadrétű, Plon-Nourrit et Cie párisi cégénél megjelent műve el fog terjedni az egész művelt világban s megtalálja az utat a mi előkelőbb köreinkbe is, miután hazánk legújabb történetének ily pragmatikus előadása, mely úgy szólván a mai napig terjed, másutt meg sem kapható.

Hét fejezet keretében mindazt összefoglalta a szerző, ami nálunk 52 év óta történt. De nem a tények száraz elbeszélése az, mit Bertha az olvasónak nyújt, hanem bevezetés a történelem szellemébe, melyet a szerző a valódi historikus tárgyi lagosságával, egyszersmind a hazafi meleg szívével is ragadott meg.

Egyes helyek szinte meglepnek az utalás által nemzetünk sorsának összefüggésére a magas politika menetével. Ez nem a nagyzás követelődésével történik, hanem a kutató szerénységével, ki az események összefüggését felismeri s ezt a felismerést szélesebb körökbe akarja bevinni.

Egy epilógusban az utolsó trónbeszédet közli Bertha. Ha az érdemes szerzőnek az lenne a szándéka, — hogy a mai korszak előtt meghajoljon, szebben és illembb módon alig tehette volna ezt, mint azzal, hogy ezt a pompás dokumentumot a francia közönség számára közvetítette.

Ez az okirat be is fejezi a fundamentális munkát, mely által Bertha nemzete köszönetét kiérdemelte; — befejezi a legméltóbb módon.

A nagyvilágból.

— Az anarchisták ellen. Washingtonból jelentik, hogy néhány szenátor a szenátusban indítványokat nyújtott be, a melyekben szigorú rendszabályokat kívánnak az anarchisták ellen.

— Elsülyedő hajó. Astoriából (Oregon) sürgönyzik, hogy a Nelson angol hajó tegnap este Skótszágból Queenslandba ment a viharban felborult és 28 főnyi legénységével elsülyedt.

— Dreyfus nyilatkozata. A Siécle tegnapi számában Dreyfus Alfrédnek egy levelét közli, a melyben ez kijelenti, hogy semmi része sincs a Reinach és Labori között történt szakításra vonatkozó közlemények nyilvánosságra hozatalában.

— A rák gyógyítása Röntgen-sugarakkal. Amerikából, Newyorkból jelentik, hogy egy ottani orvosnak, dr. Hutchius-nak sikerült a rákot Röntgen-sugarakkal gyógyítani. Heard, egy 35 éves férfi, volt az első páciens, akinek állán és ajkán már 8 év óta rákja

Tárcza.

Mese.

Egyszer egy ifju hajótöröttet jó sorsa gazdag szigetre vetett. Dus volt a föld ott; kincsekkel teli s benne az ifju kedvét nem lel.

Csak epedezett, csak sohajtozott, Esdő szívével várva a napot, Mikor ntjába egy hajó kerül Es a szigeten nem lesz egyedül.

»Grága gyémántok! — szólott szomoruan — Nem oszlatjátok az én néma bum! Helyettetek ha szép nő volna itt, Elviselném a sors csapásait!»

Es jött egy hajó, — rajta szende nő, Ki az ifjunak azzal áll elő: »Veled leszek itt, — veled maradok, Ha e kincseket atyámnak adod!»

Az ifju arczán örömfény támad; Szíve burokján oszlik a bánat. Kincsét od'adja s boldog gyönyörrel Megy szigetére a kedves nővel.

Gyémánt nincsen bár a kis szigeten, S olyan boldogok mégis mindkettőn! Meri drága kincsénél több életet terem A te világod: édes szerelem!

Szírén.

A pénz.

— Paul et Victor Marguerite. —

— Befogták már a lovakat? — kérdezte Romanise asszony élénken.

A még mindig szép asszony arczán göngye idegség remegett át, melyet férjén kívül más észre sem vett volna. A göndörre süített dus, vörösszínű haj, mely homlokára omlott, rózsaszínű árnyékkal vonta be halántékának fátolszerű finom ránczait. Noha még alig volt reggeli kilencz már teljesen készen volt tolettjével ami különös eseményre engedett következtetni a házban.

— A lovakat már befogták sőt a kocsit is indult a vasut állomásra; — válaszolta a férje az ujságból föltekintve szeretetteljes meglepedéssel nézte a szép asszonyt.

— Milyen pompásan illik reád ez a fehér diquet-ruha... és máris készen, teljes rendben!

Az ajtó halkán megnyílt s egy sugár termetű fiatal leány lépett a szobába. Alice, a leányuk. Megjelentére mindketten meglepetten kiáltottak fel.

Még pongyolában! Egy óra mulva itt lesznek a vendégek!

— És még virágokkal kell az asztalt fel díszítened!

Alice komoly arca melybe a guny egy árnyalata vegyült mosolyra fordult.

— Légy nyugodt, mama, az urak teljes rendben fognak találni bennünket; engem is... Te pedig papa, segíni fogsz nekem virágot szedni.

Romanise ur tiltakozott. Nem Alice csak

menjen egyedül. Neki még beszéde van a feleségével.

A fiatal leány pajkos iróniával bigyesztette az ajkát:

— Mintha bizony nem tudnám mi fontosat kell nektek beszélni!... Aztán csinos e legalább e ti fiatal emberetek?

Arcza újra komolylyá lett s az öntudatos leány haguján tette még hozzá: — Különböző bizonyosok vagytok abban, hogy tudakozódásaitokra igaz feleletet kaptatok? Csakugyan huszezer frank jövedelme? Igaz-e papa?

— Moscher mondta nekem. Az pedig tudja. Ok ketten rengeteg pénzt szereztek a fiatal ember egy találmánya révén. Ezen kívül pedig még számos más találmánya van készülőfélben. Igen, igen kiesikém, milliómos asszony lesz belőled! Ez a Dunivaud ur «all right.»

— És a kilátásai? — kérdezte az asszony.

— Azok is pompásak! Rekonszában áll a Lacherelektől, akik pedig valamennyien dús gazdagok. Majd csak találkozik köztük valami nagy bácsi, vagy néni...

Romanise asszony újra elmosolyodott.

— Ha még kilátásai is vannak, akkor fényes a partie.

Alice lesietett a kertbe, hogy virágokat messen az asztal számára. Mikor a szülők egyedül maradtak, Romanise ur bővebben is kifejtette terveit a feleségének.

— Más-e talán a házasság, — mondta — mint pénzkérdés? Két család érdekeinek egyesítése?...

Ez a téma különben sem gyötörte so-

volt s akit eddig minden orvos gyógyíthatatlannak jelentett ki. Dr. Hutchius Röntgensugarakat bocsátott a beteg husra, két napi időközökben, mindig 10 percig. — Eleinte semmi változás nem látszott a beteg testrészen, később azonban, a 10-ik kezelés után, egyes helyeken a gyógyulás folyamata megindult. A gyógyulás ezután már rohamosan haladt s öt heti kezelés után Heard kigyógyult rákbajából. A gyógyultat egy orvosi kongresszusnak is bemutatták. Hutchius ezután még három bőrrákban szenvedő egyént gyógyított ki. Amerikában nagyjelentőségűnek s komoly alkotásnak tartják az orvosi tudományban ezt a felfedezést.

A fűző.

Debreczen, decz. 6.

Olyan egyszerűen, komolyan mondja ki Philippe Maréchal doktor:

— Három hónaptól egy évig terjedő fogságot szenvedjen az a harminczévesnél fiatalabb nő, aki fűzőt visel; ha pedig kiskorú ifjú hölgy az, aki ez ártalmas toalettcikkben találta, erette apja, anyja, vagy gyámja sujtassék ezer frank pénzbírsággal.

Amikor ezt kimondja, talán annyi izgalmat sem érez már, mintamennyivel rosbéatet rendel meg a pénzéért, de amíg idáig jutott, sokat hevült, agitált és mérgeződött. Ezért a világos paragrafus-tervezetért nyilván foglalkoznak majd vele a párisi viccz-lapok is, pedig ő igazán nem tréfál s nagyon is számít arra, hogy komolyba vegyék.

Tudni kell, hogy ő egyik legelső harczosa a női nem haladásának, de egyformán akarja az asszony boldogulását úgy szellemében, mint testében. Akar a számára jogot, de ezért cserébe kötelességet és lemondást kíván. Kötelességet és lemondást, ami azonban megint csak javára van az asszonyoknak.

káig; üzleti szelleme egészen más irányban tevélygett. Helyzete, melyet a tőzsde legutóbbi alakulási kisé megrendítettek, már régóta nem volt az, ami annak előtte. Ez a gazdag fiatalember pedig — akit máris a vejenek mondott — könnyen kiségheti 50.000 frankkal.

— A pénz különben is a családban marad, — tette hozzá Romanise ur.

Az asszony szótlanul nézett férjére, az tán szeretettel — a közeli családi esemény hangulatának hatásában — megcsókolta a gondoktól redőzött homlokot.

— Minden rendben lesz, — mondta halkan; — hanem menj, barátom, öltözz fel már te is. Azonnal tíz óra lesz.

— Igen, szíve. Én hamar elkészülök. — Üttesd át Alice mellé és add ki a parancsot, hogy a 87-es Cortont már az első fogás után hordják körül.

Tizenegyet ütött az óra, mikor Romanise ur, szürke redingotját gombolgatva, lestegett a nyáriak lépcsőin. Alice és anyja már ott álltak a kocsik mellett és hangos üdvözléssel fogadták a kiszálló vendégeket.

— Kérem, csak erre kedves Dunivaud ur! ... csak erre!

A társaság egy pillanatra megállt a teraszon, hogy a kilátást megcsodálják; aztán bevonultak a szalonba.

Romanise ur kissé meglepettnek látszott; első tekintetre feltűnt neki s aztán egyre az forgott a fejében, hogy Dunivaud külseje nem igen valí dús gazdagságra. Mult-

Csak annyit kér, hogy vigyázzon az egészségére, és hogy ezt minél jobban tessese mondjon le a húságról. Legalább arról, a melyet az öltözködésben elégit ki nagy ártalmára.

Maréchal doktor is megtett mindent. Írásban, képből, előszóval lázított, izgatott, feltárta a helytelen öltözködés minden borzalmát. Kimutatta, hogy csak egy kicsinyke visszaélés a toalettal, s azt már keservesen bánja meg a gyomor, a máj, vagy más egyéb szerv. A női divat tulhajtásával és eszeveszett raffinementjával gyilkol a cipő, gyilkol a keztyű, a kalap.

A meroving nő agysulya még 1383 gramm volt, a mai asszonyé, akinek a kalapja tortura, már csak 1337. Ellenben a vad polinéziai nő, akinek nem párisi masamód szállit zöldségvársárt vagy állatseregletet a fejére, 1381 gramm agysulyt őrizhetett meg magának.

De egyetlen toalett darab sem vitt véghez olyan pusztítást, mint a fűző az alatt a négyszáz esztendő alatt, amennyi időn át pánczélozza már Mediczi Katalin jóvoltából asszonyaink derekát. Szakszerű kimutatások bizonyítják azt az elfajulást, amin a női szervezet azóta keresztülment. Az egykor tökéletes hátgerincz s kifogástalan vállak beszélhetnének erről ékesszólan. Rontott a fűző a szép testtartáson és vesztett általa a nők formás, festői járása.

Maréchal doktor végigcsinálta a czampagnet. Ami érvet az orvostudomány szolgált, azt ő is felhasználta, ami lelkeséget, rábeszélést, rimánkodást írásműbe, szónoklásba bele lehet vinni, abból az ügyért való odaadásában, meggyőződésének hevében egy csipetnyit nem sajnált.

Akkor rájött, hogy ez mind nem ér semmit.

A finom, kedves dámák, akik meghallgatták az okos, szép beszédait, bölintottak, helyeselték a bölös fejükkel, rámosolyog-

kor, az automobil kiállítás bankettjén, elegánsabbnak tetszett estélyi öltözékében. . . Bizonyosan a gazdag ember hanyag nembánomsága ez, aki feleslegesnek tartja, port hinteni az emberek szemébe. . . Vagy pedig mesterkéltség egyszerűség.

— De kérem, kedvesem! a kocsit a rendelkezésére áll! Milyen kár! Csakugyan? Semmiképen se maradhát estebédre nálunk? Tehát öt órakor. Természetesen elviszi a kocsit az indóházhoz. . . De csengetnek már! Első csengetés az ebédhez! menjünk fel szép lassan.

A dejeuner pompás volt; gazdag, kitűnő ízű és változatos. A fiatalember Alice mellett ült s általános figyelem vette körül; élceinek hatása valósággal megremegtette az asztalt a nagy kacajoktól. Moscher, a másik vendég, a ház urnöje mellett foglalt helyet és pikáns történeteket suttogott párisi hölgyekről.

Mikor a sültet körülhordták, Romanise elérkezettnek látta az időt hogy puhatólódzék a vendégénél.

— Hogy van a jó Lacherelné, a tanácsosné ő nagysága, kedves Dunivaud ur? mikor látta őt utoljára?

Dunivaud meglepedődött. Nem ismeri azt az urhölyget.

— Azt hittem, hogy rokna önnök? — kérdezte a tőzsér és arczáról hirtelen elpárolgott a mosoly.

— Oh, csak igen távolról vagyunk rokonok; ők nem is tudnak rólam.

tak, megtapsolták glaszéba préselt tenyarrúkkal. — a legközelebbi öt órai teára pedig megint csak darázsra huzták össze a derekukat, hogy csak úgy vörösödött belé pulykaszinre az arczuk.

Hát most szakít a methodussal. A szavalást rábizza az egyesületekre és az ideális apostolokra, akik ráérnek, ő pedig próbál valami újat A fűzőellenes harcz szekerés, amely mihelyt megindult, rögtön meg is rekedt, s azóta hiába vetik neki vállukat a jószándéku egyesek, ki akarja rántani az állammal. Csak annak van elég ereje ehhez a keserves kátyúhoz.

Eljutott áldatlan küzdelmében oda, a hova társai a párbaj ellen való hadakozásokban. A duellum ellen sincs más orvosság, mint a legsúlyosabb büntetés, a fűzővel sem bírhat egyébb, mint a törvény. S az a kár, amit a párbaj egészségben és emberéletben csinál, még szegyenkező is bujhatik el a mellett ami a fűző rovásán van.

Azt mondja Maréchal az államnak, hogy ha tudja korlátozni a fegyvergyártást s gátat tud vetni veszedelmes tárgyak árusításának, intézkedjék a fűző ellen is. És küldjön az asszonyokra üdvös törvényt. Ha csak rajta mulnék, ő behozná rögtön az ő paragrafusait, egy évi fogság, ezer frank. . .

Ki tudja, Párisban százezer finom, csipkébe burkolt dáma most még mosolyog, kaczag a szegény, udvariatlan, goromba Maréchal doktoron, aki jobban akarja tudni náluk, mitől szépek ők. Talán lesz egy kis csipkelődés is a szellemes vicczlapokban. De könnyen megeshetik, hogy kis idő múlva már nem sétálnak a Boisban a tulásig, a törékenyséig összegyötört ifjú és idős hölgyek.

A goromba doktor kimondta a szót. És olyan országban mondta ki, ahol nagyon ráéreztek mostanában az egészséges anyákra s ahol már megtörtént, hogy a szocialisták elérték a hársónyszék képességét.

Omár.

Romanise asszony már nem hallotta többé, amit Moscher, a szomszédja, előadott. Arczát hirtelen elborította a pir és tekintete hosszan találkozott a férje tekintetével.

Mikor a kávét megitták és a likörös poharak is kiürültek, a vendégek felálltak. — Romanise ur végre alkalmat talált Moschert vallatásra fogni.

Egy csapásra összeomlott az egész terve. Tévedés volt! Dunivaud kedves fickó, derék ember, szellemes és kitűnő műveltségű, akire bizonyára szép jövő várakozott! — de szegény. Egy feltaláló, akinek eszméihez pénzre van szüksége!

Romanise ur felháborodása mérhetetlen volt. De még csak akkor érte el haragja tetőpontját, mikor a fiatalember kifejtette előtte a terveit. Egy milliót tudna megszerzeni, ha 50.000 frank állana a rendelkezésére. . . »Ötven ezer frank! No de ilyen arczatianság!«

Végre valahára öt óra lett és mikor a fogat elrobogott a vendégekkel az indóház felé, a szép Romanise asszony felsóhajtott:

— Szegény lovaink ugyancsak kimerülnek! . . . Hát ez a Moscher nem mondhatta volna meg előre ezt nekünk! Egy senki!

Romanise ur magából kikeleve kiáltotta:

— Ha még egyszer ide be merészelné tenni a lábát! . . .

V. b.

gyar ké

kihallgatás

esküt ő f

Goluchow

perg Trau

tisztet. Az

kancellár

ségben. A

táson fog

vertera g

A tis

mozgalma

viselő k

a kormár

szolgálati

belül szá

állandó j

városokb

kat — m

hanom t

összekött

tétetik ü

bizottság

a megáll

A t

A t

ratok na

sebb mo

néhány

nest elle

szetesen

eredt. M

nyilatkoz

tal felajá

el, mert

elcsügök

mely a

hirt. Az

már nem

kát kén

hihetetlen

lőszinük

latkozat.

Na

melyet

küldött

parancs

küldött

nok a C

elfogatta

ben kife

berét a

és nem

miniszter

parancs

nagyob

rossz b

tesített

reztek

megfele

Ha

tartani

száma

De

időben

bőrcök

helyzet

mar tis

szél.

A

chener

pedig

kormár

szabad

nem a

Belföldi dolgok.

V. b. t. t. Gróf Apponyi Albert, a magyar képviselőház elnöke az általános kihallgatások előtt letette a titkos tanácsosi esküt ő felsége kezébe. Az eskütételnél gróf Goluchowski külügyminiszter és gróf Abensperg Traun főkamara végezte a hivatalos tisztet. Azután gróf Revertera, a Lipót rendkancellárja tette le az esküt ebben a minőségben. Az eskütétel után ő felsége kihallgatáson fogadta gróf Apponyi Albertet és Revertera grófot.

A tisztviselők mozgalmá. Azt az országos mozgalmat, amely a közelmúltban a tisztviselők között a czélzattal indult, hogy a kormányt fizetésük rendezésére bírja a szolgálati viszonyukat is a lehetőség keretén belül szabályozza, az ország legtöbb helyén állandó jellegűvé kívánják tenni. Az egyes városokban annak idején alakult bizottságokat — mint értesülünk — nem oszlatják fel, hanem tovább működtek, egymással állandó összeköttetésben maradnak s kötelességükre tétetik ügyüknek szorgalmazása. Az egyes bizottságok között erre nézve most folynak a megállapodások.

A burok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 6

A tegnapi jelentések és beérkezett táviratok nagyon szűkszavúak, semmi jelentősebb mozzanatról nem szólnak. — De az a néhány hír, amely jött, az is homlokegyenest ellenkezik egymással, aszerint természetesen, hogy angol vagy boer forrásból eredt. Mert azt a tudósítást, hogy dr. Leyds nyilatkozata szerint a boerok az angolok által felajánlott békefeltételeket nem fogadják el, mert bőven van fegyverük, lövészerük és eleségük, — könnyebb elhinni, mint azt, — mely a boer csapatok kedvetlenségéről ad hírt. Az a híresztelés pedig, hogy a boerok már nem akarnak tovább harcolni és Botkát kényszeríteni akarják a békére, nagyon hihetetlenül hangzik. Már akkor sokkal valószínűbb a dr. Leydsnek tulajdonított nyilatkozat.

Nagy feltűnést fog kelteni egy távirat, melyet állítólag a hadügyminiszterium titkára küldött egy a fokföldön működő angol ezred parancsnokának. Ez ugyanis oly jelentést küldött Londonba, hogy Fouché boer parancsnok a Connaught Rangre ezred két tisztjét elfogatta és fõbelövete. Erre Fouché levelében kijelentette, hogy az ezrednek két emberét agyonlövették bár, de az ütközetben és nem mint hadifoglyokat. Erre a hadügyminiszteri titkár táviratozott az angol sereg parancsnokának, hogy a jelentésekre máskor nagyobb gondot fordítsanak, és a boerok rossz bánásmódjáról addig ne küldjenek értesítést, míg teljes meggyõzõdést nem szereztek arról, hogy a valóságnak teljesen megfelelõ jelentenek-e.

Ha ezt az utasítást pontosan be fogják tartani az angol vezérek, akkor a táviratok száma nagyon megcsökken.

De van annak háttere, hogy az utóbbi idõben mind gyakrabban merül föl hír a boerok békeajánlatáról. — Természetesen a helyzetet csak legkevésbé is ismerõk, hamar tisztában vannak azzal, honnan fúj a szél.

A boerok annak idején Salisbury és Kitchener békeajánlatát visszautasították és pedig három okból. Elõször, mert az angol kormány nem biztosította a boerok teljes szabadságát; másodszer: a fokföldi boerokra nem akarta kiterjeszteni az amnesztiát; har-

madszer: semmitéle ígéretet nem tett, hogy Milner kormányzót, kit a boerok a szerencsétlen háboru legfõbb okának tartanak, elmozdítja állásától, illetve, hogy újra ki nem nevezi õt a kormány.

Ezeket a pontozatokat se Kitchener, se az angol kormány ezideig meg nem változtatták, tehát minden béketárgyalásról szóló hír alaptalan. A boerok helyzete jó, tehát nincs okuk engedni követelésükbõl. — Hogy pedig fokföldi testvéreiket, kik velük együtt küzdenek, szenvednek, nem akarják és nem is fogják az angolok boszujának kiszolgáltatni, az csak természetes.

Egyrõl-másról.

Ha érdemre adnának mindent
E szerencsétlen világban,
Sok embernek nem érdemkereszt
Kötél csüggne a nyakában.

Itt a tél! Hullámzó szelek süvöltése teszi fagyossá a föld termékeny kebelét. A diadorgó szegény embert megvigasztalhatja, hogy ha az ördög sem ügyel reá, megveheti az Isten bidege.

Ingyen kenyeret kell adni a szûkölködõknek. Legalább betevõ falatjuk legyen. A hozzávaló szalonát ugyis elfogyasztotta a sok ingyenelõ.

Hogy Már Tõni nem szellemes
Ember, — azt ne mondja senki!
Hisz mindennap egy-egy liter
Spiritust szokott lenyelni!

Meleõ nyárnak a tél mélységes sirtása. Kezdõdik a korcsolyázás, a bálózás idénye. Hja! Ma már jó bornak is czégér kell és a várakozó eladó csak ily helyen tehet szert völegényre. Ma már nem azt nézi a nõsülni akaró, hogy a leány miképen forgatja a fõzõkanalat, hanem hogy miként tud táncolni és korcsolyázni.

Az igaz, hogy ily életnézett mellett könnyen el is táncolják és korcsolyázzák a vagyont és beüt a családi élet csõdje. Mert meg vagyon irva: «Ki mint veti ágyát úgy aluszik benne!»

Bérházi.

Rablógyilkos suhanczok.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 6.

Vakmerõ rablógyilkossági eset tartja izgalomban Óhegy község lakosait. Vasárnap este történt a gyilkossági merénylet, a melynek részleteirõl az alábbi tudósítást kaptuk:

Dravnik Vincze és Schmik István óhegyi legények vasárnap este mulatni akartak, de pénzük nem volt. Ugy okoskodtak tehát, hogy felnyitják a Herschel Salamon boltajtáját s a pultfõkbõl kivesszik a pénzt.

Addig vártak, míg Herscheléknél a lámpát eloltották. Azután az utcára nyíló boltablakot benyomták és azon bebújtak. Tavár eddig sikerült is, a mint azonban a pénztartó fiókot feszegették, a fiók leszakadt, a mi nagy zajt idézett elõ.

A két betörõ nem törõdve a zajjal, a kiszóródott pénzt kapkodták fel, miközben a zajra felébredt Herschel, s váratlanul benyitott a boltba.

A két meglepett legény ekkor menekülni akart, de Herschel utjokat állotta, mire Tavnik felkapott egy kést s azzal fejbeütötte Herschelit, a ki az ütés következtében elbukott.

Ekkor a két merénylõ lefogta az áldozatot s több hatalmas csapást mért rá. Ezután a belülrõl felnyitott ajtón át elmenekültek.

Herschel felesége a lárma szintén kifutott, de csak férjét találta már a boltban, a ki nagy vértócsában eszméletlenül feküdt. Az elõhívott községi orvos kimosta Herschel sebeit, mire ez magához tért s megnevezte a gyilkosokat. — Daczára a gyors orvosi segélynek, Herschel még azon éjjel meghalt.

— A csendõrség elfogta a gyilkosokat, a kiknek a ruhája tele volt vérfoltokkal. A meggyilkolt kereskedõ családja iránt általános a részvét.

Törvénszék.

§ Felmentett vádolt. A gyújtogatással vádolt Tóth János tizennégy éves fiu ügyében az esküdtszék befejezte tegnap a tárgyalást. A vád- és védõbeszéd meghallgatása után az esküdteknek adták fel a kérdéseket, mely után az esküdtszék visszavonult tanácskozássra. Az eredmény az lett, hogy az esküdtszék a vádolt Tóth Jánost nem találta bûnösnek s így a törvénszék a vád alul felmentette.

§ Tolvaj díjnak Fuller Gyula volt díjnak ez év február 18-án beállított Bánó József pestvidéki törvénszéki bíró szobájába s ke-reste a bírót. Szekeres Gábor hivatselszolgá- aki a bíró elõszobájában volt, mondta neki, hogy várjon, mert a bíró ur most el van foglalva. Fuller erre így felelt:

— Menjen csak be, jelentsen be a méltóságos kamarás urnak, ajánlólevelet hoztam neki Gaguss rendõrfogalmazó urtól!

A szolga bement a bíróhoz, de mire kijött, akkora már sem Fullert, sem a téli kabátját, mely az elõszobában a fogason függött — nem találta.

Hónapok multával végre ráakadt mégis a tolvaj díjokra s rendõrel letartóztatta. A budapesti büntetõ törvénszék Czoke bíró elnöklete alatt dr. Gruber ügyész vádjára Fullert, aki lopásért már három ízben volt büntetve, néthavi börtönre ítélte.

N A P I H I R E K.

— Köszönetnyilvánítás. Kedves imádott nõm és anyám elhunytá alkalmából, mely hálánkat és köszönetünket fejezzük ki azon meleg — igaz részvétért, mellyel a kedves elhunyt iránt, Debreczen város mélyen tisztelt közönsége viseltetett; fájdó sebünkre az enyhülés balzsamát nyújtotta és vigaszt adott kipótthatatlan veszteségünkben. Mély tisztelttel: özv Foltényi Vilmos mint férj és Feleky József av. ref. lelkész mint az elhunyt egyetlen fia.

— A Bölöny-ház betörõje. Annak idején mi is hírt adtunk arról a nagyszabásu betörésrõl, melyet Bölöny Józsefnek a kolozsvári nemzeti színház volt intendánsának nagyváradi házában októberben elkövettek. A tettest sokáig hiába nyomozta a rend-

örtség, míg végre egy hasonmású betörés elkövetőjében ráismertek. A nemrégiben Budapesten elfogott Gáspár Lajos tört be a Bölöny-házba is. Gáspárt a budapesti rendőrség, az Aradon Kintzig Ferenczné kárára elkövetett 130,000 koronás betörés miatt fogta el a nyugati pályaudvaron. A betörő, kinél nagymennyiségű bűnjelt találtak, tagadott ugyan, miadamellett Aradra kísérték, a hol azóta sikerrel folyik ellene a vizsgálat. Az aradi betörés módozataira nézve sokban megegyezik a Bölöny-házban elkövetettével, mely körülmény a nagyváradi rendőrség figyelmét Gáspárra irányította. Arczképet kértek róla, és széleskörű nyomozatot indítottak. Arczképét egy a rendőrség, mint a Bölöny-ház házmesternője, az abban az utcában levő bérkocsisok meg több pinczér is felismerte és bizonyította, hogy Gáspár a betörés hetében Nagyváradon járt, sőt a házmestertől azt is kitudta, hogy az uraság távol van. A további nyomozás megejtése végett a nagyváradi rendőrség egyik tisztviselője Aradra utazott.

— **Debreczen város egészségügye.** Dr. Sárváry Gyula, Debreczen város tisztifőorvosa a tegnapi tartott közigazgatási bizottsági ülés elé Debreczen város egészségügyéről a következő jelentést terjesztette be: A közegészségi állapot november hóban erősebben volt megtámadva, mint az ezt megelőző hónapban, mert habár a halálesetek száma négy esettel kevesebb volt is, azonban a ragályos kórosatok száma emelkedett s több megbetegedés fordult elő. — A megbetegedések leginkább a légzőszervek hurutos és lobos bántalmaiból állottak. Heveny ragályos betegségek közül a kanyaró járványos alakban uralkodott, míg vörheny, ronszoló toroklob, hőkhurut és hasihagymáz esetek szórványosan észleltek.

— **Milyen időnk lesz a jövő évben?** Falb Rudolf, a csalahatlan időjós, mint minden tél elején, úgy most is kibocsátotta az ő közismert kék füzetecskéjét, melyben az 1902. év első felének időjárását jósolta meg. Eszerint januárban igen hideg lesz, gyakori a hóesés, de kevés mennyiségű csapadékkal szoval száraz idő. Februára sok havat, márcziusra esőzéseket jósol. — A tavasz nem ígérkezik kellemesnek. Aprilis huszonkettődikén igen kritikus nap lesz, a hónap több napjain vihar és esőzések. A május hónap tekintve a sűrűn jelentkező csapadékoktól, verőfényesnek ígérkezik. A június esőzésekben fog bővelkedni. A jövő év tehát a csapadékok jegyében köszönt reánk, de remélhetőleg némi csapadék fogja érni Falbot, a jó időjárások barátainak örömeire s az ő leg nagyobb bosszúságára.

— **Népességi statisztika.** Debreczenben a múlt hónapban született 193 gyermek. Ezek közül törvénytelen volt 24 és halva született 11 fiú. Ugyanezen idő alatt meghalt 136 egyén így a halálozásokat 57 esettel mutták felül a születési esetek.

— **A cipészipar fölségítése.** Mindenkor élénk figyelemmel kísérjük azon mozzanatokkat, melyek a magyar ipar érdekeit mozdítják elő. A kereskedelemügyi miniszter épérzékkel ismeri föl a hiányokat és helyes eszközöket talál, hogy a létszó bajokat orv

solja. Ujabbán egy jelentős lépés történt a honi cipészipar fölségítésére. A kereskedelmi költségvetési előirányzathoz csatolt jelentésben ugyanis azt olvassuk, hogy a miniszter legfontosabb feladatának tekinti a cipészipar fölségelését. Nagyváradon sok cipésziparos van, akiket a legközvetlenebbül érdekel a miniszter komoly és örövendes szándéka. A nagyváradi cipészek keserves panaszeit évek óta halljuk az ő iparuk számos nehézségeiről. Hozzáfűzzük tönnebbi hírünkhöz, hogy a kereskedelmi miniszter nagy pénzügyi tranzakciót tervez, hogy a cipészipar fölségítése valóban hatásos és eredményes legyen.

— **Egy alispán.** A régi alispánok fajtájából való ember halt meg ma éjjel: Mikecz János, Szabolcs vármegye alispánja. Már rég óta betegeskedett s most, hogy a tisztujítás következett, nem is kereste többé azt a tisztességet, melyet évek óta általános megelégedésre töltött be. Nyugalomba akart vonulni, s be is vonult az örök nyugalomba. Nem volt fényes tehetség, de igaz ember és nagy adminisztratív erő. Vármegyei szolgálatát megszakitotta azzal, hogy képviselői megbízatást vállalt. Ezután lett főjegyző, majd alispán. A vármegye nagy hagyományainak modern képviselője volt, s bizony nagyon szomorú volna ha a vármegyei önkormányzat, most, amikor a vármegyei pénzkézelés ugynevezett államosításáról van szó, ő vele együtt tennők rá a szemfedőt.

— **A leánykereskedő.** Paskow Anisia és Koramuszka Vera, két fiatal leány. Odesszában egy Scharin nevű emberrel ismerkedett meg. A férfi azt mondta, hogy Londonba utazik és ott divatkereskedést nyit. Magas fizetéssel elárúsonóknak alkalmazta őket s mind a hárman Londonba mentek. A kikötőben egy titkosrendőr figyelmes lett a két leány kíséretében érkezett emberre s tényleg kitűnt, hogy Scharin veszedelmes leánykereskedő. A rendőrség kiszabadította a leányokat válságos helyzetükből, mielőtt Buenos-Ayresbe vihették volna őket. Scharint letartóztatták, a leányokat pedig a londoni orosz nagykövetség útján Odesszába juttatták.

— **Tömeges mérgezés.** Eperjesről táviratozzák, hogy az ottani tanítóképző növendékei közül egyszerre negyvenötön betegedtek meg s közülük tizenegyen oly súlyosan hogy a kórházba kellett őket szállítani. Azt hiszik, hogy a növendékek romlott hus evés következtében mérgezést kaptak.

— **A színházi portás halála.** Ki ne ismerte volna a színházlátogatók közül Katona Gábort, a színház derék portását, aki életének javarésztét ott töltötte el a színházban, mint előzékeny őrálló és az érkező vendégek nyájas ajtonyítója. Hosszu időn át vikseite a tisztet Katona Gábor, de végre a betegség leverte lábáról. Ágyba feküdt, hogy soha ne keljen fel onnan többé. Súlyos betegség, a tifusz támadta meg s ez oltotta ki életét. Temetése holnap délután lesz.

— **A krampusz.** A krampusz nem népszerű alak, mert a krampusztól meg szokás ijedni. Ilyen krampuszszal — pl. a nagy hatalmak állandó legyverkezésével — ijeszti gati Krieghammer is Magyarországot, amikor

aj milliók kellene az új hadügyi költségvetésre s így a krampusz Magyarországon nem örvend népszerűségnek. Csak egyetlen egy napja van a Krampusznak, amikor elveszti minden népszerűségét, s ő a legnépszerűbb, a legkevesebb teremtése a világnak: Mikulás napja. Ekkor a Krampuszt minden családba, ahol gyermekek vannak, örömmel beeresztik, s ő a kedves fekete szörnyeteg, a salvus conductus védőszárnyai alatt barátságos mosolytal toppan be a gyermekszobákba, s a hátán levő puttonyból, amelyben máskor a gyermekeket viszi el, hűségesen fordítja bele a sok cukorkát az ajtóban levő cipőcskébe. Így lesz a legkedvesebb vendég Mikulás napján a csuf kicsi krampusz, és mivel egy este nem győzi a rengeteg látogatást, helyettesei: a derék aszaltszilva kéményseprős, s aki mind a kedves dolgoknak oka, maga a tiszteletrémeltő Mikulás püspök.

— **Tragikus életmentés.** Pár nap előtt kigyuladt Ecskán Barti tanító háza. A tűz nagy gyorsasággal terjedt, s mire észrevették, a ház lakói már alig tudtak kimenekülni. Már jóvában folyt az oltás, mikor Barti felesége kétségbeesetten sikoltozni kezdett anyján, aki benmaradt az égő házban. Berwanger József tűzoltó parancsnok pillanatnyi gondolkodás nélkül behatolt a tűzben álló épületbe, s a füst és zsaratnok között kiadta az ajtón az ájult öregasszonyt. A következő pillanatban összeroppant az égő gerendázat lezuhant a tető s maga alá temetg a bátor életmentőt.

— **Szerencsétlen vadász.** A kassai vadászársaság hajtóvadászátán Benedek huszárszázadost egy orvvadász le akarta löni. Benedek azonban megelőzte és ő lötte le a tőketerebesi erdőben az ismeretlen vadászot. A vadászát másnapján Domonkos kassai erdész három hajtót lött meg, kik közül egyet a kórházba szállítottak.

— **Kizsebelt atyafi.** Csávöl Mihály szuli máni lakos valami peres ügyben járt Pécsen. Kabátját a járásbírószág folyosólyán tetette a padra és rá bízta egy ott ülő asszonyra. Mire elvégezte dolgát, a kabátot egyedül lelta a padon, a sok ember már mind elment, a kik ott várakoztak. Csávöl a kabátban hagyta pénzes tárczáját, melyben 40 korona volt, de mire visszajött, a tárcza a pénzzel együtt eltűnt. A károsult ember jelentést tett a rendőrségnek és most keresik azt az asszonyt, kire Csávöl kabátját rá bízta, mert legtöbb valószínűség szerint ő volt a tolvaj.

— **Férfi, mint leány.** A pilseni vaspálya állomásra e hó 3 ikán egy leány érkezett, aki külseje és alakja által magára vont a szolgálattevő őri figyelmét. Igazolásra szólította föl s a rendőrségre vitte, hol a leány azt mondta, hogy Karfiol Marinak hívják, a breznitzi kerülethez tartozó Bukovába való s 1900. február óta szolgál mint cselédány egy jizetini földbirtokosnál. Ezeket az adatokat igazolta is cselédkönyvével, de a rendőrség ezzel nem elégedett meg, hanem orvosilag megvizsgálták. Ekkor kiderült, hogy a leány voltaképp férfi, aki gyermekkorától kezdve női ruhában jár (mert tévedésből leánynak keresztelték) s most már azért nem akar férfiruhában járni, mert akkor nehezebben kapna munkát. Karfiol Mari még azt is állítja, hogy mikor férfi létének tudomására jött, ezt a községi előjárónak és a plébánosnak tudomására hozta, s az

anyakönyv és munkakönyv kiigazítását kérte, de ez mindeddig nem történt meg. — Most a még csak 19 éves Karfiol Marinak szép hosszú haját — levágták, férfi ruhába öltöztették — melyekben még meglehetősen felszegezen mozog s a jövő évre természete sen — besorozzák.

— **Megégett gyermek.** Schmidt Andrásné miatti ebédet vitt urának, egyedül hagyta otthon Schwartz Márton nevű 3 éves nevelőfiát. A kis fiu a takaréki tüzhely előtt kezdett játszódni: a hamus lyukból kikayarta a hamut, amelyben azonban még sok parázs volt, mitől a kis fiu ruhája meggyulladt. Mikor Schmidtné hazaérkezett a kis Schwartz Mártont eszméletlenül állapotban lelta a szoba közepén, teste tele volt iszonyatos égési sebekkel. A veszélyesen összeégett gyermeket beszállították a kórházba.

— **Egy fekete dachli kutya** elveszett Kerekek a megtaláló azt Miklós utca 2. sz. a lakó tulajdonának átadni, hol jutalomba részesül.

— **Templomépítés.** A felső szabolcsi egyházmegyehez tartozó gégenyi ev. ref. egyházközség Kiss Áron püspök és Görömbösi Péter esperes pártolása és ajánló sora, ki szeretében felhívást intéz az ev. ref. hívekhez és kegyes jótévedőkhöz, amelyben roszkatag, elavult s különben is parányi templomának újjáépítésére gyűjtést indít. Szives adakozásra kérve fel mindazokat, akik egy saját erejében szegény egyházközséget ezen szándékában támogatni óhajtanak. A kegyes adományokat a gyűjtőívvel szétküldött postakártyáknál befizetési lappal kéri Gégenybe (Szabolcsmegye) Mezős Gusztáv ev. ref. főgondnok, vagy Vas Mihály ev. ref. lelkész címére küldeni, akik az átvett összeget esetenként nyilvánosan is nyugtázzák.

— **Megégett gyermekek.** Hetényben a falu végén dasznót perzselték és elárványban egy csomó gyerek is gyönyörködött. Mikor a perzselés véget ért, a gyerekek még ott maradtak és a szétszórt szalmát a megmaradt tüzre tették. A tűz Bálint Erzsébet kilenczéves kis leány ruhájába kapott. Egy segítségére jött másik leány ruháscskája is lángra lobbant és mire a két leányka a falu házeit elérte, teljesen össze is égett.

— **Harcz a „K” betű miatt.** Nevetésre készülő háboruszkodás foly Németországban a „K” betű miatt. Persze a császár is benne van a dologban. Ugyanis Köln és Krefeld városok polgármesterei azt ajánlották, hogy a város nevét „k”-val, írják miga császár Clótd és Krefeldet kívánt. A városok ez iránt a legfelsőbb törvényszék felfebbretek. A „k” betűt Hansen és Frank tanárok védelmezték: az ersei ellenlében tanár a „c” betűért küzdött. A városok képviselői az kívánták keresztülvinni, hogy mindegyik város úgy írja a nevét, ahogy neki jól esik. — A legfelsőbb törvényszék a két város panaszát mint „alaptalan” elutasította, s mivel Köln már 80 év óta Cölnnek írják, hát maradjanak meg mellette. A városokban a „c” betű ellen nagy az elkeseredettség és elhatározták, hogy a „c” betűt törölni fogják az abc-ből. Ez a betű rájuk nézve meghalt.

— **A király kegyelme.** Kassáról táviratozza tudósítónk, hogy a király a kassai hadbírószék által öt évi várfogsággal sújtott Malinyik Béla 35 gy. ezredbeli közlegénynek, aki a képlárját leszúrta táviratilag másfél évi fogságra szállította le a büntetését.

— **Óriási hal a Dunában.** Ritka nagy halat fogtak ki tegnap a Dunából. Lengylen János pancsovai halászmester, mikor a délután folyamán hálóját be akarta vonni, azt

fő húzni csak társaival bírta. A több helyen szétszaggatott hálóban óriási víza eviczkélt. A hatalmas példány egy métermázsa súlyú volt. Vén halászok nem emlékeznek, hogy a Dunából valaha ekkora vizát fogtak volna.

— **Lónyay Elemér gróf és neje Vasvármegyében.** Előkelő vendégek érkeztek ma Szapáry Pál grófnak sorok-ujfalui uradalmára. Stefánia főhercegnő, férjével Lónyay Elemér gróffal az ottartandó vadászatokra odaértek és a legszívélyesebb fogadtatásba részesültek. A vadászatokon az osztrák és magyar főnemességnek mintegy harminczöt tagja vett részt. Az illusztris vendégek közül Braganza hercege két fiával, Radvizil herceg és Lyubovszky orosz herceg már tegnap megérték a többi vendégek Bécsből Budapestre és a szomszéd uradalmakról sziatén a mai nap folyamán érkeztek meg.

— **Megveszett földmives.** Szabadkáról írja tudósítónk: Daku Ilés földmivest mintegy öt hó előtt veszett eb megmarta. A sebbel semmit sem törődött és tegnap kiűtött rajta a betegség. Bevitték a kórházba, ahol iszonyu kínok között meghalt.

— **Ellopott óra.** Hüse Imrának már nagyon régen fáj a foga egy csinos kis zsebóra. Mivel pénze nem volt rá hogy vett volna elhatározta, hogy akármilyen módon kerít egyet. A gazdájánál látott is egy kis zsebórát melyet sikerült is neki ellopni. De nem sokáig örülhetett az órának mért a gazdája megtudta a Hüse barátjától, hogy hol van az óra. Hüse nem titkolta el az órát sőt a barátjának meg is mutatta. Az óra tolvajt behozták Debreczenbe és átadták az ügyészségnek. Hüsének lessz idáje gondolkodni a felett hogy nem jó a más óráját elcsenni.

— **Furcsa pör.** Ifjabb Schossberger Lipót garai földbirtokos igen népszerű ember a Felső Bácskában. Népszerűsége főként onnan ered, hogy nem röstel szóba álnl a szegény emberekkel, sőt jó kedvében a tulajdon napszámosaival is ejdiskurálgat. Egy ilyen idillikus perczen közeledett egyik napszámóssához és egy tréfás, de komplikált számtani feladvány megfogjtására hivta föl a derék bunyót, aki készséggel vállalkozott a probléma megoldására. Fogadást ílt kötöttek rá olyantormán, hogy az esetben, ha a napszámos sikeresen megfajti a tételt övé lesz a Schossberger ur színültig felt tengeri göréja, ha pedig nem sikerül a próbálkozás a bunyónak csak két métermázsa tengerije bánja meg. Hát az igen méltányos fogadás volt. A napszámos fényes sikerrel oldotta meg a feladatot, amde — s itt következik a bonyodalom — ekkor Schossberger ur már megfedekezett a fogadásról s az jatyafi hiába követelte a görét. A talpraesett elméje bácskai polgártás azonban nem hagyta annyiban a dolgot s a bajai járásbírósnál följelentette a gyenge memóriája tödsura t. A garaiak most kínos türelmetlenséggel várják a mindenesetre kiüoös pör eredményét.

— **A magyar bortermelés válsága.** A magyar bortermelés az értékesítés nehézsége folytán, a szőlőtermelő töldek ujjaalakítása alatt válságos helyzetbe jutott. A nagy mennyiségű bor érintetlenül áll a gazdák pinczéiben, s nincs is kitátás arra, hogy egyhamar tudjanak rajta. A fil okszerajvány után közvetlenül csak asztali borokat termettek, most azonban a szőlőkertek helyreállítása után a nemes faji borok legkülön-

legesebb válfajai töltik meg a h-klós herdoákat. Csakhogy azt a külföld nem tudja. Az olasz szőlőtőkék s a tizenkét évré biztosított olasz borbehozatal elrontották belöldi boraink jó hírnevét, úgy hogy a külföld, mely Ausztria, Dalmácia és Tirol kevés termelése folytán, a mi borainkra volna utalva, nem meri a hajdan kitűnő bortereskedelmet hasonló üzemmél folytatni. Az asztali és közönséges borok elfogynak nálunk is, mert a gazdaközönség, s maga az ország is borivó nemzet. De a faji, negyi borok, a csemege ital, amit hajdan a külföld nagyon megtudott becsülni, ma már nem találunk hitelre. A bortermelés gyengülését a nehézségekben is kell keresni, melylyel a bormérések küzdenek. — Kevés bormérő érti a dolgát, s a legtöbb vendég lős az üzlet súlyát a sörfogyasztásra helyezi. A fogyasztási adó és a szállítási költségek túl nagyok, azokat kevesbíteni kell. Mindezen hibák javításra szorulnak. Magyar ország bortermelése sokkal fontosabb alkot része az általános kereskedelemnek, sem mint a fontos kérdést elhanyagolni lehessen.

— **A szeszes italok hatása a tüdővészre.** Ezzel a kérdéssel foglalkozott Dr. Roze a pécsi „Académie des sciences” egyik ülésén tartott felolvasásában. Dr. Roze ugyanis kísérleteket tett néhány tüdővész tengeri malaczczal és azt állítja, hogy a bor élvezése a tüdővész betegekre semmi befolyással nem bír. Kísérletezéseinél ugyanis arra a meggyőződésre jutott, hogy a borral itatott állatok betegségének lefolyása épp olyan, mint különben volt.

— **Esküdtbírószági elnökök.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke a nyiregyházi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírószág elnökévé a jövő 1902 év folyamára az 1897. XXXIII t. czik 2 § a alapján, Magyar Gáza királyi curiai bíró címmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki elnököt, az esküdtbírószág elnökének helyettesévé pedig ugyanarra az időtartamra dr. Dicsőfi Sándor kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Elfogott betörő.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, decz. 6.

Pécsről írják: Tegnap délelőtt a Weisz féle zálogházból telefonon értesítették a rendőrséget, hogy ott egy arany órát akarnak elzalogosítani.

A dolog ugyanis gyanus lévén hívták a rendőrséget s Ranga János tb. rendőrbiztos le is ment a zálogházba.

A gyár utca sarkán beszélt az óra béküldőjével a zálogos s mikor az ember meg látta a rendőrbiztos keréket oldott. A biztos utána sietett s az ember futva futott le a gyár utcán; onnan az indóház utcán szaladt végig.

Az emberek azonban nem mertek elébe állni, mert — egy kést rántott elő zsebéből s azzal hadonászott maga körül ha valaki valaki elébe akart állani. Az indóház-utcából az Ima utca felé futott, futott onnan pedig az Engel-féle fetelep kerítésén átvetvén magát a fetelepen eltűnt. — A rendőrbiztos ekkor kocsin elibe vágatott, hogy a vasut mellett ha leakart térni a siklósi utcára utólérhesse. Közben a rendőröknek is megadták a betörő személyleírását s egy szerencsés véletlen folytán kézre is kerítették nemsokára a betörőt.

Ugyanis a rendőrkapitánysági iroda egyik

fiatal, ügyes tagja, Wranits József szintén tudomással bírt a megugrott betörőről. — Ő éppen a siklósi utcán járt mikor a Herezeg testvérek gyára előtt egy embert látott haladni.

Az ember teljesen közömbösen lépegett kezeit hátrstéve.

Wranits Józsefnek feltűnt ez az ember, mire egészen ráillett a betörő személyleírása. Utána lopózkodott és elérve, hátratett kezeit megmarkolta s kérdőre voatta, hogy ki? Az ember szabadulni próbált de a járőrök se gélyével csakhamar megkötözték és ekkor be is vallotta, hogy ő megugrott betörő.

Felkísérték a rendőrfőkapitányságra ahol beismerte, hogy Eszéken követett el betörést s Pécsre jött, hogy azt az aranyórát elzalogosítsa, melyen ime rajta vesztett.

A rendőrség sürgönyileg értesítette az elfogatóról az eszéki rendőrséget s most folyik az elfogott betörő ellen a további vizsgálat.

Színház

Színházi műsor.

Pénteken, december hó 6-án, bérlet 55-ik szám »A« VOROS TALÁR.

Szombaton december hó 6-án, bérlet 56-ik szám »B« — másodsor Vörös talár 4 felvonásban.

Vasárnap, december hó 7-én két előadás; délután 3 órakor, félhétvárákkal: JCS KAY BRIGADÉROS. Történelmi színmű 4 felvonásban; este 7 és félórákor, bérletzsűneiben, újdonságul először; SVIHAKOK. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzerzte: Ziehrer F.

* A hor. Gárdonyi Géza e poétikus és a magyar nép lelke világából írott színműve többszöri előadás után sem veszít értékéből, ami azt bizonyítja, hogy a magyar nép megtudja becsülni az igazi magyar terméket. Komjáthy Baracs Imréje egyike az igazi remek alakításoknak. Ugy szól, úgy viseli magát, mint az olyan paraszt szokta, kinek mély bánat nyomja szívet. Nagy Gyula Durbints sógorát nem kell dicsérnünk. Merjük állítani, hogy ilyen Durbints nem terem több e vidéken. Kátsa cigány szerepében meg Tanay ragyogtatta sok oldalú tehetségét, míg az öreg paraszt szerepében Bartha mutatatta be az igazi, természetes parasztgazdát. Remekelt Szabó Irma a Baracsné szerepében, Odry is kitűnő Matyi volt. Sziklay mint Göre Gábor, Kiss Irén pedig mint a felesége arattak sok tetszést. A leány szerepet Takács Mariska játszotta nagy hivatottsággal. Az özvegy menyecske szerepében jobban szeretnék látni F. Kállay Lujzát. A többi szereplőkről is csak dicsérettel emlékezhetünk meg.

* Szoyer Ilonka — rediviva Mint értesülünk a Magyar Színház igazgatósága tárgyalásokat folytat Szoyer Ilonkával, a színháztól kiegyerlíthetetlen látszó differenciák miatt eltávozott művésznőjével a békés úton való megegyezésre nézve. A tárgyalások eredménye az lesz, hogy a jeles primadonna visszatér működésének régi színhelyére, ami a színház művészi működésének csak eminens hasznára lehet. A színház a művésznőnek egy havi távollétét szabadság-

időnek tekinti s az egy hó letelten után Szoyer ismét megkezdte működését régi és újabb brilláns szerepeiben.

Irodalom.

Debreczeni Képes Kalendárium az 1902-ik évre. Hatalmas vaskos kötetben jelent meg a Debreczeni Képes Kalendárium második évfolyama. Mintha csak a Trattner féle Nemzeti Kalendáriumot szemlélném, mikor diszes czimlapjára tekintek s előttem látom a 200-nál több oldalra terjedő kötetet. — Őszinte örömmel lapozgatom át Debreczen város ez almanachját és szívesen elismerem, hogy Debreczen eddigi naptárai között ritkítja párját. Szerkesztésével csak növelte érdemét Id. Komlóssy Arthur, városi főjegyző, aki bokros teendői közben is talált időt arra, hogy a naptár összeállításának fáradságos munkáját elvégezze. Nem állítom, hogy minden ízében megfelel a kivánalomnak, hogy nincsenek benne oly dolgok, melyek bátran elmaradhattak volna, de így is érdekes, értékes és hiszem, hogy évfolyamonként mindig jobb lesz. Ugy szépirodalmi, mint a várost ismertető része érdekes olvasmányul szolgál. Képei, csekélyeket leszámítva, kitűnők, czimtára pedig oly gazdag, hogy e tekintetben messze túlszárnyalja a többi naptárakat. Megszerzése nagyon ajánlatos bárkinek is, mert valódi utmutatóul szolgál Debreczenben. A bekötött vastag naptár ára csak egy korona.

Különbélek.

+ A legmerészebb hidvezet, amelyet eddig kőből építettek, körülbelül 68 méter ivnyilású. Ezt a rekordot az építő technika a luxenburgi hid építésénél túlszárnyalta. A csodáiv a Péter völgyet hidalja át és az óvárost a vasutállomás negyedével köti össze. Középső ívének nyílása 84 méter széles. A hid tervezetét szakkörökben bizalmatlansággal fogadták, sőt akadtak olyanok is, akik egyenesen lehetetlennek, kivihetetlennek mondták. És a merész terv mégis sikerült! Volt azonban a pillanatnak bizonyos ünneplés, szinte drámai színezete, mikor ez év október 26-án, a hid tartó gerendáit óvatosan szétszedték. Az ívnek eddig megállapított roskadása csak 5.6 millimétert tesz ki, ami még jelentéktelenebb építményeknél is elég kevés. A hid körülbelül másfél millió frankba került és nagy szolgáltatásokat tesz a forgalom megkönnyítésének. A hid közepéről gyönyörű kilátás nyílik az alatta fekvő völgybe.

+ Hiberpola Papneshős (drukkolva a reá váró kukliprédikációtól): Mondhatom önöknek, ha most hazamegyek, a kizókamara valóságos kacagószoba lesz az én hálószobámhoz képest.

+ A szépség-flastrom. A divat istennője, miközben új dolgok után kutat, sokszor visszatér a régi forrásokhoz. Így kerül megint becsbe a szépség-flastrom, mint a tizen nyolczadik század egyik hagyománya, amely század divatjából most sok mindent felújítanak. A szépség tapasz eredetileg nem arra használták, hogy az áll vagy arc csábját emeljék, hanem apró orvosi tapaszok voltak ezek, melyeket a 16. században fogfájás ellen a halautéokra vagy az arczra ragasztottak. Ezeket a tapaszokat fekete selyemre vagy bársonyra feszítették ki, a kaczer szépek azonban csakhamar fölfedezték, hogy menyire emelik a bőr szépségét és csakhamar minden elegáns hölgy arcán egy-két szépség-tapaszt fektetllet. A tapaszoknak mindenféle alakja volt. Voltak köztük négyszögletesek, kerekék, tojásalaknak, félholdak, sőt állatok, madarak és halak. Egy azon korabeli híres

francia szépség négyes fogatot ábrázoló tapaszot hordott.

+ Gyermekek észjárása. Bandi fürdő közben: Pista, hat óra elmúlt. Gyerünk ki a vízből és siessünk haza.

Pista: Nem, nem. Ha most hazamegyünk, verést kapunk, mert olyan sokáig fürdöttünk. Maradjunk inkább nyolczig és akkor csukrot is kapunk, mert nem falladtunk meg.

A modortalan hivatalnok.

decz. 6

Egy nagyobb vállalatnak az élére új direktor került. Roppant szorgalmas de nagyon nyers modoru és azok közül az emberek közül való, akik minden udvariasság gondoskerülésben keresik a demokrataságot. Az első intézkedése az volt, hogy a hivatalban eltiltotta a köszönést, még pedig büntetés terhe alatt. Akadt nagyon sok tisztviselő, aki el volt ragadtatva az újítástól de egy fiatal levelező, akiben nagyon is sok volt a méres sehogy sem tudta magát beletalálni ebbe az állapotba. Önkénytelenül is a kalapjához nyúlta idősebb vagy pedig nagyobb állású tisztviselő-kollegájával találkozott és ha az igazgató szobájába lépett, nem alhatta meg hogy ne köszönjön, ebből a hibájából semmi szidás, semmi bírság nem tudta kigyógyítani. A direktor már valósággal gyűlölte és mostán kifogyott minden egyéb (büntetésből magához hivatva a fiatalembert. Ez belépett és udvariasan köszönt. A direktort elfutotta a méreg.

— Vegye tudomásul, — ordította dühösen, — az intézetemnél ilyen hajlongó gavalérokat nem tűrök. A pénztárnál fölveheti a fölmondás idejére járó fizetését.

A fiatalember elsápadt, de azért udvariasan meghajította magát.

— Tudomásul veszem az elcsapatásomat és ajánlom magamat.

A direktor hátat fordított neki, de a fiatalember egyszerre eléje ugrott.

— Köszöntem! — kiáltotta az igazgató képébe. — Amíg a princípálisom volt, tőrőnm kellett a neveltlenségét, de most megkövetelem, hogy ha udvariasan köszönök önnek, ön tisztességesen fogadja! Érti?

A direktor megrökönyödve hátrált és egy pillanatig némán nézett az ifjura, azután — elmosolyodott.

— No iassa kérem, — mondotta halkán — hogy téved az ember. Ezennel visszavonom a fölmondást, hisz önből lehet még valami! Csak az a baja, hogy egy kicsit — modortalan.

CSARNOK.

A gonosz mostoha.

— Regény a népeletről. —

I r t a: Szini Péter

XIX.

A gonosz nő bűnhődése.

Egy este Csizsik János kinn ült a háza előtti lőczán. Szépen ragyogtak le az ég kék boltjáról az ezüsfényű csillagok s a ritka bárányfelhők közül közül melyek imitt-ammot

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Érkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	4.28	délután	
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonat	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.37	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M.-Sziget—Kőrösmező					
Kőrösmező	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
Kőrösmező	2.56 reggel	Személyvonat	12.41	délután	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	3.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	délután	
Szerencs	4.01 délután		7.03	este	
Szerencs	6.58 este		10.43	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délután	
Tisza-Füred	4.21 délután		7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértessomlyó					
N.-Léta—Vértessomlyó	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	délután	
N.-Léta—Vértessomlyó	4.31 délután		6.18	este	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délután	
H.-Nánás	4.06 délután		7.29	este	
H.-Nánás	11.20 délelőtt		1.18	délután	

* Minden kedden

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Érkezik	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délután	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	2.03	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.25	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	
Kőrösmező—M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	délután	
Kőrösmező	10.12 éjjel	Személyvonat	1.22	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	délután	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértessomlyó—Debreczen					
N.-Léta—Vértessomlyó	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértessomlyó	3.13 délután		1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.25 este		2.35	délután	
H.-Nánás	3.30 délután		1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután		11.35	délután	

Folyt. köv'

sztek a levegőben, ki-kitekintett a mörögő hold fényes tányérja.

Csizlik János mélyen elgondolkozott Bácsi Mihály sorsán. A szerencsétlen ember slete úgy jelent meg előtte, mint nyitott könyv. Kiolvashatta belőle ifjúsága bűneit, férfikora könnyelműségét.

— Ugy van! Égyedül önmagát okolhatja — hagyta helyben Csizlik a lelkében felmerült gondolatait.

Mig így mélyen elmerült gondolatában, egyszerre csak úgy tetszék neki, mintha Bácsi Mihály háza felől nagy zaj hangzanék.

Felállt és füléhez tartá kezét, hogy jobban hallhassa a zajt.

A lassu morgás minderősebbé lett s a morajba néha dühös felkiáltások vegyültek.

— Mi baj lehet ott? — tette fel Csizlik a kérdést. — Már csak átszaladok s meg nézem: mit csinálnak.

Hirtelen lefutott az udvarról és sebes léptekkel haladt Bácsi háza felé.

Mikor a kapuhoz érkezett, már a falu nagyobb része ott volt.

— Mit csinálnak itt? — kérdé Csizlik egyik falusitól, ki hosszonyelű vasvillát tartott kezében.

— Szörnyűség azt még ki is mondani! — Csak hallott ilyet, a majszter ur! Megölték a biró fiát.

— Megölték? .. Hegedüs Marczit? — képedt el a majszter. — Csak ne beszéljen bolondot! ... Hát ugyan ki ölte volna meg?

— Ki más, mint Pityke Laczi! .. Hát nem tudja, hogy az volt a szeretője Katának, ennek az istentelen asszonynak?

— Tudja az ördög, nem én! — mondta Csizlik. Hát az ölte volna meg?

— Az bizony! Ez a gonosz asszony Marczit behálózta szerelmével s magához csalta hogy megölessze Pityke Laczival.

Ezalatt a néptömeg betörte a kaput s pusztító árként tolt t be az udvarba.

Az udvar közepén ott feküdt Hegedüs Marczit a derék legény, véresre vert fejjel, élettelenül.

Édesanyja, a biróné, jajveszékelve rogyott mellé s hangos zokogás között csókoltá a véres arcát.

Midőn Csizlik az udvarra jutott, s látta a borzasztó jelenetet, azt gondolt magában: — Ez a gonosz asszony csinálta ezt s most Pityke Laczira keni, hogy megmeneküljön a nép dühe elől.

Pedig Csizlik ez egyszer nem találta el a valót. Kaczér Kata akarata ellen lett értelmi szerzője a gyilkosságnak.

Pityke Laczi végre is unni kezdé, hogy valahányszor Katához megy, Hegedüs Marczit ott találja.

Egy este ismét ott lelta a legényt. Dühbeborított a betyár s az asztal mellől felugorva Marczit elé állott.

— Mit keressz te itt? kérdé tőle. — Hát te? — kérdezte vissza Marczit. — Az nem kérdés! Én kérdezem tőled teled!

— Kihez jársz ide?

Hegedüs Marczit szerette Katát s tudta, hogy Pityke Laczi is jó hozzá. Jó alkalomnak látta hát most elütni kezéről.

— Kihez járok? Látod ha szemed van! — felelt büszke hangon. — Nem vagyok számadód! Miközöd neked az én dolgomhoz?

— Nem tárom, hogy ide járj! .. Kata te! Mit keres itt ez a legény?

— Hát én nem tudom! — felelt Kata megremdvén Pityke Laczi borzasztó tekintetétől.

Pityke Laczi e szavakra vad dühvel ugrott fel s mielőtt Hegedüs Marczit védekezhetett volna, súlyos rémfokosával leütötte a legényt.

Hegedüs Marczit sző nélkül roskadt le mint a vihardöntött fa. Bugyogó vére elárasztotta a szobát.

